

ความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ไพโรจน์ ร่มบารมี

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี

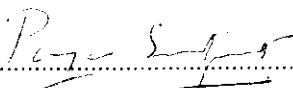
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ไพโรจน์ ร่มบารมี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์)

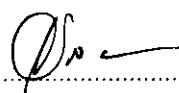
คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์)

.....กรรมการ
(ดร.จุลสุชดา ศิริสม)

.....กรรมการ
(ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัส ฉกรรจ์แดง)

วันที่ 5 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2562

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร. ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการสนับสนุนความรู้และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดตั้งแต่เริ่มต้นโครงการศึกษาจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมตลอดจนตรวจแก้ไขทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจาก ดร. จุลสุชดา ศิริสม และ ดร. สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวมาแล้วเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการตัดสินใจทางการบริหารทรัพยากรของธุรกิจร่วมกับเครื่องมือทางการเงินอื่น

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่ให้การส่งเสริม สนับสนุนและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้รวมทั้งบุคคลรอบข้างทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ตลอดจนให้คำปรึกษาและคำแนะนำซึ่งทำให้การศึกษาในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จด้วยดี

ไพโรจน์ ร่มบารมี

47921001: สาขาวิชา: การบัญชี; บข.ม. (การบัญชี)

คำสำคัญ: ความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูล

ไพโรจน์ ร่มบารมี: ความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (TIMELINESS OF DISCLOSURE OF LISTED COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์, บข.ค., 56 หน้า. ปี พ.ศ. 2550.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูลทั้งช่วงเวลารอการออกรายงานของผู้สอบบัญชี (Audit Report Lead Time) และช่วงเวลารอการเปิดเผยข้อมูล (Lead Time to Disclosure) และการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลาของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงปัจจัยที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะของกิจการที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูล และการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูล 8 ปัจจัย ได้แก่ สัณนิษฐานรวม มูลค่าทางการตลาด อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น การเปลี่ยนแปลงของกำไร ระยะเวลาในการเป็นบริษัทจดทะเบียน จำนวนบริษัทรวม/ ย่อย และอัตราส่วนเงินกู้ยืมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยใช้ข้อมูลจากงบการเงินในระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547 ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้นกลุ่มธนาคาร ธุรกิจเงินทุนและหลักทรัพย์ ธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิต กลุ่มบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟู การดำเนินงาน โดยใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า บริษัทจดทะเบียนมีความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูลและมีแนวโน้มในการเปิดเผยข้อมูลที่เร็วขึ้น ขณะที่การตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูลค่อนข้างสูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ส่วนผลการศึกษาถึงคุณลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีความสัมพันธ์กับความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูล พบว่า ตัวแปรจำนวนบริษัทรวม/ย่อย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับช่วงเวลารอการออกรายงานของผู้สอบบัญชี ตัวแปรอัตราส่วนกำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับช่วงเวลารอการเปิดเผยข้อมูล ส่วนตัวแปรมูลค่าทางการตลาดและตัวแปรจำนวนบริษัทรวม/ย่อย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรที่เหลือไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

47921001: MAJOR: ACCOUNTING; M.Acc. (ACCOUNTING)

KEYWORDS: TIMELINESS OF DISCLOSURE

PAIROJ ROMBARAMEE: TIMELINESS OF DISCLOSURE OF LISTED COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND. ADVISOR: PANYA SUMRITPRADIT, Ph.D., 56 P. 2007.

This research purposes to study timeliness of disclosure; audit report lead time and lead time to disclosure, and discretionary delay of listed companies in the Stock Exchange of Thailand. The study also investigates 8 firm-specific factors; total asset, market capitalization, return-on equity, earnings per share, change in income, period of the status as listed companies, numbers of subsidiaries and associated companies, and debt-to-equity ratio. Data from financial statements from 2002 to 2004 except banking, financial institution, insurance industry and company under rehabilitation was examined by descriptive statistics and multiple regression analysis at significant level 0.05.

The results show that listed companies are timely in disclosing information and are inclined to disclose information faster while their practices of discretionary delay are also high and tend to increase in the future. The outcomes of the association of firm-specific factors with timeliness of disclosure indicate that numbers of subsidiaries and associated companies is negatively related to audit report lead time. Earnings per share ratio is negatively related to lead time to disclosure. Market capitalization and numbers of subsidiaries and associated companies are negatively associated with discretionary delay. The other factors were not statistically significantly related with both timeliness of disclosure and discretionary delay.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดและทฤษฎี.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	25
ลักษณะประชากร.....	25
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	25
ตัวแปรและการวัดค่า.....	27
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
4 ผลการวิจัย.....	32
ลักษณะทั่วไปของข้อมูล.....	32
การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา.....	33
การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ของตัวแปร.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามสมการถดถอยเชิงพหุ	37
การทดสอบการพัฒนาการในช่วงระยะเวลาที่ศึกษา ด้วยสถิติเชิงพรรณนา แยกเป็นรายปี	44
5 สรุปและอภิปรายผล	48
สรุปผลการวิจัย	48
ข้อจำกัดของการวิจัย	50
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	51
บรรณานุกรม	53
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	56

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 ตารางสรุปงานวิจัยในอดีตที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลา.....	21
3-1 แสดงนิยามของชื่อตัวแปรในแบบจำลองการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามสมการถดถอยเชิงพหุและทิศทางของความสัมพันธ์ส่วนใหญ่ที่พบในงานวิจัยในอดีต.....	30
4-1 แสดงรายละเอียดขั้นตอนการคัดเลือกตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัย.....	32
4-2 แสดงสถิติเชิงพรรณนาของลักษณะทั่วไปของข้อมูล.....	33
4-3 แสดงผลการทดสอบการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ด้วย Pearson Correlations.....	38
4-4 แสดงผลการทดสอบการวิเคราะห์ตามสมการถดถอยตามตัวแบบที่ 1.....	40
4-5 แสดงผลการทดสอบการวิเคราะห์ตามสมการถดถอยตามตัวแบบที่ 2.....	41
4-6 แสดงผลการทดสอบการวิเคราะห์ตามสมการถดถอยตามตัวแบบที่ 3.....	42
4-7 สรุปผลการวิเคราะห์สมการถดถอยตามตัวแบบที่ 1 2 3.....	43
4-8 แสดงสถิติเชิงพรรณนาของความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูลและการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลาแยกเป็นรายปี.....	44

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
4-1 แผนภูมิแสดงช่วงเวลารอการออกรายงานของผู้สอบบัญชี.....	35
4-2 แผนภูมิแสดงช่วงเวลารอการเปิดเผยข้อมูล.....	36
4-3 แผนภูมิแสดงการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจระลอกการเปิดเผยข้อมูล.....	37
4-4 การเปลี่ยนแปลงของค่าเฉลี่ยของช่วงเวลารอการออกรายงานของผู้สอบบัญชี.....	45
4-5 การเปลี่ยนแปลงของค่าเฉลี่ยของช่วงเวลารอการเปิดเผยข้อมูล.....	46
4-6 การเปลี่ยนแปลงของค่าเฉลี่ยของการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจระลอกการเปิดเผยข้อมูล.....	47